

Bjugn
kommune

***KVALITET I BARN- OG FAMILIEENHETEN
I BJUGN KOMMUNE
2007 - 2010***

Forebyggende og helsefremmende arbeid for barn og unge og deres familier

Barn og unges psykiske helse

2007/1413

"BARN OG UNGE - KOMMUNENS VIKTIGSTE RESSURS

Du ser meg

*Du ser meg og får meg til å
føle at jeg betyr noe
slik at jeg vet hvem jeg er.*

*Du hører meg og svarer meg
med anerkjennelse, slik at jeg kan
føle meg trygg.*

*Du forstår meg og viser meg
tillit så jeg kan vise deg at jeg
vokser og utvikler meg.*

*Du rører meg ved at du bryr
deg om meg slik at du gir meg håp.*

Forord

Bjugn kommune er opptatt av å gi barn og unge gode oppvekstvilkår. Gjennom medvirkning og engasjement i familien, i lag og organisasjoner, i barnehager og skoler legges et godt grunnlag for trivsel og kreativ utvikling og vekst for alle.

Barn og unge er kommunes viktigste ressurs både i dag og i framtida og det er et overordnet mål i Bjugn kommune å sikre alle barn og unge likeverdige tilbud og utviklingsmuligheter. Barn og unge må få gode muligheter til deltakelse og innflytelse på de arenaer de ferdes. Barn og unge skal bli hørt og deres erfaringer og synspunkter er sentrale i utvikling av gode tjenester. Barn og unge er en ressurs for lokalsamfunnet som medspillere og deltakere, kritikere og fornyere.

Kommunens verdigrunnlag skal danne grunnlaget for arbeidet i Barne- og familietjenesten og er nedfelt i "*Kultur gir helse*" planen og verdiplattformen. Fokus på kulturutvikling i et helsefremmende perspektiv har gitt kommunen viktige bidrag i verditenkning, både når det gjelder organisasjon og tjenesteyting. I Bjugn fikk *Kultur og helse* en klar forankring i begrepet "opplevelse av sammenheng" og at kulturen er å fortolke alle sider av livet. Å se at livet er forutsigelig, forståelig, håndterbart og meningsfylt blir viktige ledetråder i alt arbeid som gjøres i organisasjonen og i all tjenesteyting (ref Antonovsky "sense of coherence"). Den kulturelle konteksten med deltakelse og engasjement sammen med flere mennesker, gir en opplevelse av mening og skal prege alt arbeid rettet mot barn og unge i Bjugn.

Å kunne bistå barn og foreldre på ulike arenaer er en viktig del av kommunens forebyggende arbeid.

For å ivareta denne oppgaven på en bedre måte er Bjugn kommune i ferd med å etablert en barne- og familietjeneste, hvor helsestasjonen, barneverntjenesten og forebyggende tjenester skal jobbe sammen. Tjenesten skal yte direkte hjelp til barn, ungdom og deres familier, samt bistand til skoler og barnehager for å legge til rette for læring og utvikling hos barn og unge. Et av hovedmålene med enheten er å komme inn med bistand så tidlig som mulig ved å være tilgjengelig med fagfolk og kompetanse når barn og ungdom og deres foreldre ber om råd/hjelp.

Denne planen skal ha fokus på forebyggende og helsefremmende arbeid på tvers av fagområder og tjenester. Det vil si at planen skal ivareta helsestasjonen og barnverntjenestens ordinære virksomhet, utvikle en mer helhetlig og tydelig forebyggende tjeneste inkludert tiltakene i regi av SLT-prosjektet, samt tiltak knyttet til opptrappingsplanen for psykisk helse for barn og unge. I tillegg skal planen si noe om skolen, barnehagen, kulturskolen og PP-tjenesten som forebyggende arena og om samarbeid med andre tjenester.

Arbeidet med denne planen starter samtidig med etableringen av vår nye barne- og familietjeneste og danner derfor grunnlaget for utvikling av en ny tjeneste i kommunen.

Bjugn den 01.08.07

Gunn Røstad
Kommunalsjef

Del 1

Statlige og kommunale føringer for barne- og familietjenesten

Etter kommuneloven står kommunene relativt fritt til å organisere den kommunale forvaltningen. Dette prinsippet gir et godt utgangspunkt for organisering av den lokale innsatsen overfor barn, unge og deres familier. I St.meld nr 39 (2001-2002) Oppvekst- og levekår for barn og ungdom i Norge står følgende: "Regjeringen mener det er viktig at arbeidet med barn og unge koordineres, og at noen har hovedansvaret for en slik koordinering. Kommunen må imidlertid stå fritt til å organisere dette arbeidet slik de ønsker, f.eks ved at en person eller en etat tillegges dette ansvaret".

Kommunestyret behandlet spørsmålet om ny organisering av administrativ ledelse i sak 06/39-2006 og gir i samme sak rådmannen fullmakt til å avgjøre antall enheter innenfor rammen på 9-11, innen 01.07.07. I denne forbindelse ønsker rådmannen å etablere en ny barne- og familietjeneste som innbefatter helsestasjonsvirksomheten, barnevernet og forebyggende arbeid. Dette for å bedre en samlet og helhetlig innsats for barn og unge og deres familier i kommunen. Første fase i arbeidet består i utvikling av helsestasjonen som en utvidet forebyggende og helsefremmende arena for barn og unge og deres familier. Dette arbeidet er forankret i statlige og kommunale føringer for helsestasjonens arbeid med fokus på psykisk helse for barn og unge og foreldrestøttende tiltak.

Sentrale styrings dokument for barne- og familietjenestens arbeid

- Lov om helsetjenester i kommunene (kommunehelsetjenesteloven) av 19.november 1982 nr 66 med relevante forskrifter og rundskriv
- Lov om barneverntjenester (barnevernloven) av 17.juli 1992 nr 100 med relevante forskrifter og rundskriv
- Lov om sosiale tjenester mv (sosialtjenesteloven) av 13 desember 1991 nr 81 med relevante forskrifter og rundskriv
- Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) av 10.februar 1967 med relevante forskrifter

For øvrig vises det til *Veiledere til psykisk helsearbeid for barn og unge i kommunene* s 67 til s 74 som viser til ulike statlige styringsdokumenter, planer og veiledere for arbeid med barn, unge og deres familier.

St.meld nr.39(200-2002), Oppvekst og levekår for barn og ungdom i Norge, legger opp til en bred innsats for å styrke og utvikle oppvekstmiljøet for barn og ungdom. St.meld. nr 40(2001-2002), Om barne- og ungdomsvernet, har fokus på sterkere satsning på barnevernet som forebyggende instans. St.meld. nr 17 (1999-2000/2000-2004), Handlingsplan mot barne- og ungdomskriminalitet, har fokus på innsats for å forebygge og bekjempe kriminelle handlinger. Ovennevnte lovgrunnlag og styringsdokumenter danner grunnlaget for arbeidet i etablering av barne- og familietjenesten i vår kommune. Publikasjonen "Satsing på barn og unge" viser at satsing på følgende områder er viktig, og vi ønsker derfor å vektlegge:

- Helhetlig satsing
- Langsiktig arbeid med hovedvekt på forebyggende og holdningsskapende arbeid, sterkt fokus på primærforebygging.
- Trekke barn, ungdom, foreldre og frivillige organisasjoner inn i arbeidet
- Viktig forutsetning for å forhindre problematferd er foreldrenes evne til omsorg, foreldrenettverk og foreldreveiledning som virkemiddel. Nettverksarbeid vil bli et viktig verktøy for oss i dette arbeidet.
- Skolen er en viktig arena
- Gode oppvekst- og levekår og levende lokalmiljø med tidlige positive utfordringer for barn og unge som viktig forutsetning for å redusere kriminalitet
- Styrking av rusforebyggende arbeid rettet mot unge og foreldregenerasjonen

- Arbeid for toleranse og mot rasisme
- For å sikre tverrfaglig og tverretatlig samarbeid, samt å ha brukermedvirkning i fokus, vil bruk av individuell plan (IP) være i sterkt fokus.

Lokale styringsdokument:

- Kommuneplan, strategisk del
- "Kultur gir helse"-plan *
- Verdiplattformen
- Styringskort
- Budsjett og økonomiplan (for 4 års-perioden)
- System for internkontroll
- Strategisk kompetanseplan

*Bjugn kommune er en kulturkommune med kreativ utvikling og vekst, noe som også setter kulturvirksomheten i fokus når man skal tenke forebyggende og helsefremmende arbeid.

Overordna mål for barne- og familietjenesten

Barne- og familietjenesten i Bjugn kommune vil ha som overordnet mål å gi et helhetlig og koordinert tilbud til barn, unge og deres familier. Vi vil ha forebyggende og helsefremmende arbeid som hovedfokus, samt å sikre barn og unge gode og trygge oppvekstvilkår. Samtidig skal vi tilby tjenester som er tilpasset hver enkelt brukers behov. Vi vil i hovedsak jobbe primærforebyggende, og ha fokus på nettverksarbeid samt IP.

Kommunens helsetjeneste skal omfatte helsestasjonsvirksomhet, jf lov om helsetjenesten i kommunene 19.november 1982 nr 66, § 1-3, 1b.

Forskrift om kommunens helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjons- og skolehelsetjenesten fastsatt 03.04.2003, § 1-1 formål:

- a) Fremme psykisk og fysisk helse
- b) Fremme gode sosiale og miljømessige forhold
- c) Forebygge sykdommer og skader

Lovens merknader til §1-1 formål:

Helsestasjonen og skolehelsetjenesten skal i et tverrfaglig samarbeid bidra til å skape et godt oppvekstmiljø for barn og ungdom gjennom tiltak for å styrke foreldrenes mestring av foreldrerollen, fremme barn og ungdoms lærings- og utviklingsmiljø og bidra til å legge til rette for godt psykososialt og fysisk arbeidsmiljø i skolen. Tjenesten skal også bistå gravide som går til kontroll i tilknytning til helsestasjon under svangerskapet og i barseltiden. Videre er formålet med tjenesten å bidra til en mer helsefremmende livsstil i målgruppene.

Lov om barnevertjenester av 17.juli 1992 nr 100 § 1-1 formål:

- Å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid.
- Å bidra til at barn og unge får trygge oppvekstvilkår.

Lovens kommentarer til § 1-1 formål:

Første ledd i formålsparagrafen angir at loven er en vernelov til sikring av barn og unge mot skadelige oppvekstvilkår. Siste ledd i formålsparagrafen omhandler forebyggende arbeid. Dette vil ikke være klientarbeid. Forebyggende arbeid er også kommunestyret og andre kommunale etaters ansvar etter første ledd i § 3-1.

Lov om barneverntjenester § 3-1, barneverntjenestens forebyggende virksomhet

- Kommunen skal følge nøye med i de forhold barn lever under, og har ansvar for å finne tiltak som kan forebygge omsorgssvikt og atferdsvansker.
- Barnverntjenesten har spesielt ansvar for å søke avdekket omsorgssvikt, atferds- sosiale og emosjonelle problemer så tidlig at varige problemer kan unngås, og sette inn tiltak i forhold til dette.

Lovens kommentarer til § 3-1, barneverntjenestens forebyggende virksomhet:

Ansvar for å være orientert om barn og unges leveforhold i alminnelighet og generelt forebyggende arbeid tilligger kommunestyret samt også andre etater i kommunene enn barneverntjenesten. Første ledd kan sies å omfatte barnevern i "utvidet forstand". Annet ledd kan sies å omfatte barnevern i "snever forstand". Her siktes det vil vanskeligstilte barn, og disse er først og fremst barneverntjenestens ansvar.

Barneverntjenestens ansvar for å avdekke problemer og sette inn tiltak så tidlig at varige problemer kan unngås, kan ses i sammenheng med formålsparagrafens *hjelp til rett tid* i § 1-1.

Gjennom etablering av barne- og familietjenesten hvor både helsestasjonens - og barnevernets virksomhet inngår, legges det opp til en mer helhetlig og samordnet innsats på det forebyggende og helsefremmende området. En av tjenestens viktigste oppgave blir å dra nytte av felles kompetanse og utvikle ny kompetanse i et nært samarbeid. Etablering av gode rutiner og gode samhandlingsmønstre mellom det barnverns spesifikke området og helsestasjonens ordinære oppgaver blir også viktig i innledende fase i arbeidet. Drøftinger og avklaring om hva helsefremmende og forebyggende arbeid for barn, unge og deres familier skal være i Bjugn kommune, blir en viktig diskusjon i tida som kommer.

Helhetlig helsefremmende og forebyggende arbeid

Nye utviklingstrekk i samfunnet gir utfordringer som krever nye strategier. Stortingsmelding nr. 16 - *Resept for et sunnere Norge* (Folkehelsemeldingen) ble vedtatt i 2003. Stortingsmeldingen beskriver status for folkehelsen, utfordringene framover samt strategier og veivalg som vil føre til en bedret folkehelse. Barn og ungdom er en sentral målgruppe for folkehelsearbeidet fordi mye av grunnlaget for senere helse og helsevaner legges tidlig i livsløpet. Foreldrene har ansvaret for at barna får sine omsorgsbehov dekket og samfunnet skal legge til rette for og supplere foreldrenes innsats i et nært samarbeid med dem.

Folkehelsearbeid innebærer å svekke det som medfører helserisiko, og styrke det som bidrar til bedre helse. De negative faktorene er alt som virker helsenedbrytende, enten det er ting vi spiser eller drikker, eller de befinner seg i det sosiale eller fysiske miljøet rundt oss. Positive faktorer handler blant annet om styrkende faktorer i miljøet, om vårt forhold til våre nærmeste, de nettverk vi inngår i, og i hvilken grad livet oppleves å ha mening og være forutsigbart og håndterbart. (ref. Antonovskys "sense of coherence"). Dette kalles beskyttelses- eller mestringsfaktorer og gir individer og grupper bærekraft og slitestyrke til å "tåle livet". (ref. Veileder for kommunens helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjons- og skolehelsetjenesten - 2004). En viktig helsefremmende målsetting må være å styrke barns indre trygghet og selvfølelse. I dette arbeidet står familien helt sentralt.

Veileder for kommunens helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjons- og skolehelsetjenesten definerer begrepene helsefremmende og forebyggende arbeid på følgende måte:

Med helsefremmende arbeid forstås tiltak som skal bedre forutsetningene for god helse og ta sikte på å fremme trivsel, velvære og mulighetene til å mestre de utfordringer og belastninger mennesker utsettes for i dagliglivet.

Med forebyggende arbeid forstås tiltak som rettes mot å redusere sykdom eller skader, og /eller risikofaktorer som bidrar til sykdom, skader eller for tidlig død.

Det er vanlig å dele det forebyggende arbeidet inn i tre områder:

Primærforebyggende

Målet for primærforebygging er å forhindre at sykdom eller problemer oppstår. Primærforebyggende er ledd i en massestrategi ved at de retter seg mot større og uselekterte grupper av barn og ungdom. Slike tiltak vil omfatte alle barn og unge, uansett risikofaktorstatus og kan være:

- Helsestasjonen som et lavterskeltilbud til ALLE med små barn
- Tiltak i forhold til tidlig intervensjon
- Ulike foreldrestøttende tiltak i regi av barn - og familietjenesten, skoler og barnehager
- Helse og trivsel for barn og unge i skole og fritid
- Godt psykososialt miljø i barnehager og i skoler og fokus på psykisk helse
- Fokus på røyking og rusmidler
- Tiltak i forhold til fysisk aktivitet, riktig ernæring og en aktiv livsstil
- Samarbeid med lag og organisasjoner
- Utvikle tilbudet i ungdomsklubben.
- Jobbe for å identifisere risikofaktorer og beskyttelsesfaktorer

Sekundærforebyggende

Målet for sekundærforebyggende tiltak er å hindre at sykdom eller problemer vedvarer eller videreutvikles. Tiltakene er ledd i en risikostrategi rettet mot mindre og mer definerte grupper av barn og unge og barn og unge som oppfattes å være i fare for å utvikle problemer av forskjellig karakter. Eks:

- Tiltak i forhold til sammensatte behov (IP).
- Tiltak i forhold til barn med atferdsvansker
- Psykisk helse
- Tidlig intervensjon rettet mot identifiserte risikogrupper
- Økonomisk marginaliserte familier
- Råd og veiledning

Tertiærforebyggende

Tertiærforebyggende handler om å opprettholde funksjonsnivå hos de som har fått en varig skade, herunder å sikre livskvaliteten. Tiltakene retter seg mot identifiserte barn og unge som er i en klar problemsituasjon (høyrisiko) og som trenger målrettet innsats fra omgivelsene og faglig bistand for å mestre dette. Eks.:

- Økt innsats i forhold til rus og kriminalitet gjennom *kommunalt forebyggende team og forebyggende team i barnehager og skoler.*
- Målrettet arbeid mot enkeltindivid og/eller grupper av barn og
- Tilbud og utarbeidelse av IP
- Utarbeidelse av tiltaksplaner jfr barneverntjenesteloven §4-5.

Det er viktig at handlingsplanene for den enkelte tjeneste utarbeides i et samarbeid og at ovennevnte strategier blir gjennomdrøftet og omsatt til praktiske gjennomførbare tiltak til beste for barn og unge og deres familier.

Fem viktige perspektiver i arbeidet

Både *Veileder for helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjons- og skolehelsetjenesten* og *Veileder for psykisk helsearbeid for barn og unge i kommunene* legger følgende fem perspektiver til grunn for å sikre et godt helhetlig og samordnet psykisk helsearbeid for barn og unge i kommunene:

Mestringsperspektivet

Bygger på en erkjennelse av at evnen til å utvikle og ta i bruk egne ressurser er en sentral faktor i personlig utvikling og i å bygge en god helse. Her er bl.a. kulturskolen og ungdomsklubben en meget viktig arena, hvor barn og unge får mulighet til mestring uansett ståsted ellers.

Brukerperspektivet / Brukermedvirkning

Vil i denne sammenheng både omfatte foreldre, barn og unges alminnelige deltakelse i samfunnet, og at den enkeltes behov, ønsker og forståelse av egen situasjon bør legges til grunn ved utforming av tiltak og tjenester. Det innebærer at alle foreldre, barn og unge tas på alvor og møtes med respekt og verdighet.

Målet med brukermedvirkning er at kvaliteten på tjenestene skal bli bedre, og at brukeren opplever innflytelse på egen livssituasjon.

For å sikre stor grad av brukermedvirkning er Individuell Plan (IP) et viktig hjelpemiddel. Brukere som har behov for sammensatte (minst 2) og koordinerte tjenester over tid har lovfestet rett på å få utarbeidet en IP. (bl.a. sosialtjenesteloven §4-3a, psykisk helsevernloven §4-1, med nærmere regulering i forskrift av 23. desember 2004 om individuell plan etter helselovgivningen og sosialtjenesteloven.)

Dette arbeidet forutsetter tverrfaglig samarbeid og tenkning, samtidig som brukerens ønsker og behov står i sentrum. IP skal fungere som en sektorovergripende og koordinerende plan på tvers av tjenester, etater og forvaltningsnivåer.

Utarbeidelse av tiltaksplaner jfr Bvl §4-5 er et lovfestet krav om at barneverntjenesten, når det er vedtatt hjelpetiltak, skal utarbeide en tidsavgrenset tiltaksplan. Dette bidrar til å skaffe mottakeren av hjelpetiltaket oversikt, samt at brukerens rettsikkerhet og oppfølging fra barneverntjenesten blir ivaretatt.

Barns rett til å bli hørt og respektert i forhold som berører barnet, er et av de grunnleggende prinsippene i FNs konvensjon om barns rettigheter. Barns rett til å si sin mening og bli hørt er også forankret i flere lover, bl.a: Barneloven § 31, Lov om familievernkontorer §6 annet ledd, Barnehaelgeloven §3, sosialtjenesteloven §8-3 og barnevernloven § 6-3

Helhetsperspektivet

Den gjennomgående ideen er å styrke barns, unges og familienes opplevelse av helhet i de tjenestene som ytes, uavhengig av forvaltningsnivå. Dette handler dels om samarbeid mellom berørte tjenester (helse- og sosialtjenester, NAV mv.), og dels om kontinuitet, oversikt og tilgjengelighet. Også her vil utarbeidelse av IP være et viktig hjelpemiddel til å gi brukere oversikt.

Helsefremmende og forebyggende perspektivet

Selv om god vitenskapelig dokumentasjon bør styrkes, så vet man erfaringsmessig at gevinsten ved godt helsefremmende og forebyggende arbeid er vesentlig sammenlignet med å sette inn ressurser på et senere tidspunkt. Stabile og gode familieforhold er fundamentalt viktig for barns utvikling og modning til selvstendige individer. Miljøet i hjemmet legger grunnlaget for holdninger og levevaner som vil kunne forme den fremtidige helse. Nettverksarbeid er et viktig hjelpemiddel i denne sammenheng.

Man har lenge vært opptatt av hvorfor noen personer ser ut til å klare selv ekstreme påkjenninger og motgang i livet uten å bryte sammen ("*løvetannsbarn*"). Slike personer synes blant annet å kjennetegnes av å ha en stabil indre opplevelse av sammenheng og kontroll i tilværelsen (jfr Antonovskys "sence of

coherence"). Dette beror på at de har evne til å oppleve ulike situasjoner som forståelig, håndterbare og meningsfulle. Selv om arvelige faktorer nok spiller en viss rolle, antar vi at det viktigste grunnlaget for denne indre tryggheten legges i tidlig i livet. En viktig helsefremmende målsetting må være å styrke barns indre trygghet og selvfølelse. I dette arbeidet står familien sentralt.

Kunnskap og kompetanseperspektivet

Det handler om å ta i bruk eksisterende kunnskap og kompetanse, og om å bygge opp kunnskap og kompetanse der den mangler. Kunnskap og kompetanse har stor betydning for hvordan barn og ungdom blir ivaretatt. Kommunen har et ansvar for å legge tilrette for kompetanseutvikling og kunnskapsoppdatering hos de ansatte i barne- og familietjenesten og tjenesten skal utarbeide en handlingsplan for kompetanseutvikling.

Samarbeidspartnere

Arbeidet med barn og unge er et ansvar for kommunen som helhet. Det involverer alle kommunale tjenester som er i kontakt med barn og unge. Barnehage, skole og fritidssektoren, deriblant ungdomsklubben, er viktige arenaer for forebyggende og helsefremmende tiltak for barn og unge. Likeledes er det av betydning at man også orienterer seg mot evt. hjelpeapparat som er virksomt rundt de voksne i familiene, nettopp for å sikre helhetsperspektivet for hele familien.

I helsefremmende og forebyggende arbeid er gode og trygge møteplasser av stor betydning. Barne- og familietjenesten får et særskilt ansvar for å initiere og koordinere dette samarbeidet som vil involvere følgende tjenester/områder:

- Barnehagen som forebyggende arena
- Skolen som forebyggende arena
- Bjugn og Ørland PPT
- NAV
- Kulturskolen - kulturavdelingen
- Barne og ungdomspsykiatrien (BUP)
- Voksenpsykiatri
- Politiet
- Frivillighet
 - Frivillig sektor er et supplement til det offentlige tjenestetilbudet. Frivillig sektor betyr mye for å opprettholde levende, aktive og trygge lokalsamfunn. Frivillig sektor har flere konkrete tiltak som er både helsefremmende og forebyggende, og det blir viktig for enheten å ha oversikt samt åpne for samarbeid med denne sektoren. (se handlingsplan for frivillig sektor, vedlegg 13)

Tjenestenes satsingsområder

- Samordning av tjenester /tverrfaglig og tverretatlig arbeid
- Forebyggende og helsefremmende arbeid, her med hovedvekt på både helsestasjonens og barneverntjenestens arbeide.
- Psykisk helse
- Rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid
- Foreldrestøttende arbeid / foreldreveiledning
- Ivareta det enkelte fagområdets særegenhet samtidig som vi skal ha fokus på samarbeid om helsefremmende og forebyggende tiltak.

Ressurser

- Barnevern 2 årsverk
- Helsestasjonen 4 årsverk (3 helsesøstre, 1 miljøterapeut)

Hovedutfordringer - veien videre

- Etablere den nye barne- og familietjenesten med fokus på den enkelte ansattes sterke sider og brukernes behov
- Ivareta det særegne for både helsestasjonen og barnevernet, samtidig som vi ser på felles satsninger og tiltak
- Vi må jobbe for å bli mer helhetlige i vårt tilbud til våre brukere, og bli bedre på å bruke våre sterke sider
- Ta i bruk og etterleve kommunens verdiplattform
- For å fungere som en forebyggende enhet er det viktig å bygge opp en tverrfaglig kompetanse som er tilgjengelig på barn og unges arena.
- Det er også viktig at tiltakene som settes i gang samsvarer med barn og unges behov.
- Tiltak må være:
 - § systematiske
 - § rettet mot riktig gruppe
 - § til rett tid
 - § under riktige forutsetninger
 - § og de må være evaluerbare
 - § Det må også være en kontinuerlig vurdering på hvilke tiltak som er universelle og hvilke som er individuelle
- Fokus på psykisk helsearbeid. En god psykisk helse er grunnleggende for alle barn og unge. Trygghet, tilhørighet og fellesskap med andre er avgjørende for å utvikle en god psykisk helse.
- Enkelte grupper av barn, unge og familier defineres som "risikogrupper". Det må være tjenestens oppgave å identifisere disse gruppene for å kunne sette i gang riktig tiltak.
- Kommunen trenger et differensiert tilbud for å imøtekomme barn og unges og familiers behov. En utfordring er knyttet til å vurdere om barnet, den unge eller familien kan hjelpes gjennom hjelpetjenester i kommunal regi, eller om det er behov for utredning og evt. behandling i 2.linje-tjenesten (spesialisthelsetjenesten). Denne vurderingen forutsetter kompetanse på kommunalt nivå, samt gode samarbeidsrutiner med 2.linje-tjenesten.
- Tjenesten må jobbe for å utnytte den styrken som ligger i det å jobbe tverrfaglig. Det må satses på et bredt spekter av tiltak for å nå alle grupper. Vi må også jobbe for å samkjøre ulike rutiner, bl.a. mottak av brukere med deres sammensatte behov.
- Kompetente medarbeidere som møter den enkelte med respekt og verdighet.
- Utvikle barne- og familietjenesten til en lærende organisasjon med fokus på utvikling.

DEL 2

KVALITETSVURDERINGSSYSTEM FOR BARNE- OG FAMILIETJENESTEN I BJUGN

I det følgende beskrives kommunens helhetlige system for kvalitetsvurdering i barne- og familietjenesten. Kvalitetsvurderingen skal føre til økt utvikling og læring for ansatte i tjenesten og bidra til økt grad av refleksjon og læring sammen med brukere og andre samarbeidspartnere. Det understrekes at et slikt system bør være under kontinuerlig vurdering og utbedring. Utvikling og forbedring av praksis skjer ikke bare gjennom omfattende og systematiske vurderingsopplegg, men gjennom en løpende vurdering og refleksjon omkring praksis. På denne måten utvikles lærende organisasjoner.

Formålet er:

- Sikre både det politiske og administrative nivå et tilstrekkelig grunnlag for vurdering av kvaliteten i barne- og familietjenesten.
- Danne grunnlag for iverksettelse av nødvendige tiltak på tjenesteytende nivå og på kommunalt nivå
- Gi kunnskap om hva som gjøres bra og hva som bør forbedres
- Sikre at bredden i tilbudet blir vurdert og nødvendige tiltak blir iverksatt
- Danne drøftingsgrunnlag for videre prioriteringer både politisk og administrativt
- Gi informasjon og fremme dialog mellom ansatte, ledelsen, brukerne, rådmann, politikere og nasjonale myndigheter.
- Påse at lov og regelverk blir fulgt, og at virksomheten drives på en forsvarlig måte.

Det er viktig å påpeke at alle sider ved virksomheten skal være gjenstand for vurdering og alle brukere skal ha mulighet til å bidra i vurderingen. Barne- og familietjenesten synliggjør sitt vurderingssystem i denne planen og det utarbeides rutiner for vurdering av arbeidet.

Ansvarlig: enhetsleder

STYRINGSDOKUMENTER

Verdiplattform

Kommunens verdiplattform skal ligge til grunn for arbeidet i barne- og familietjenesten og danne grunnlaget for utvikling av en trygg arbeidsplass, som fremmer utvikling og vekst for den enkelte og for organisasjonen som helhet. Verdiplattformen skal være gjenstand for kontinuerlig drøfting og på den måte bli et levende og viktig dokument for alle ansatte. Det er spesielt viktig at det jobbes ut forpliktende tiltak med utgangspunkt i et felles verdigrunnlag.

(Se vedlegg nr. 1)

Ansvarlig: enhetsleder

Styringskort

Styringskortet er et verktøy i et balansert målstyringssystem for Bjugn kommune, og setter fokus både på samfunn, tjenester, økonomi og medarbeidere. Med utgangspunkt i statlige og kommunale føringer, blir det utarbeidet målformuleringer, kvalitets- og suksesskriterier for å nå målene. Ansatte skal delta aktivt i utforming av styringskortene for 2008-2009 med utgangspunkt i rådmannens styringskort. Det utarbeides ett felles styringskort for enheten som helhet.

Ansvarlig: enhetsleder

Rådmannens ledermøte som del av styringsdialogen

Rådmannens ledermøte består av rådmannen, kommunalsjefene, stabslederne og enhetslederne, og ivaretar den administrative ledelsen av kommunen. Ledermøtet styrer mot felles mål og derigjennom felles ansvar for konsekvensene. Utgangspunktet for den overordna styringen ligger nedfelt i kommuneplanen, verdiplattformen og rådmannens styringskort. Dette er også en arena for resultatledelse hvor rådmannen etterspør resultat med bakgrunn i styringskortene for rådmannen og for enhetene. Denne møteplassen gir også muligheter for samspill mellom lederne på ulike fagområder, styring mot felles mål, erfaringsutveksling og langsiktig planlegging.

Ansvarlig: rådmannen

Deltaker: enhetsleder

Vurderingssamtalen som del av styringsdialogen

Enhetsleder og rådmannsnivået gjennom kommunalsjef skal i forkant av årsmeldingsarbeidet gjennomføre en utviklingssamtale med fokus på vurdering av arbeidet i tjenesten. Enhetsleder legger fram sin vurdering med konklusjoner og en plan for oppfølging. Kommunalsjefen møter tjenestens ledelse i starten av samtalen og avslutter med en oppsummering/dialog med alle ansatte. Samtalen skal bidra til en bedre dialog mellom kommunalt nivå og tjenesteytende nivå, samt å utvide innholdet og betydningen av rapporteringen gjennom årsmeldingen. (Iverksettes våren 2008)

Ansvarlig: Kommunalsjef i samarbeid med enhetsleder

Årsmelding

Årsberetningen skal reflektere styringskortene og det skal rapporteres på alle fire områdene. Årsmeldingen skal ha en egen del om kvalitetsvurdering, med konklusjoner og oppfølgingstiltak som følge av konklusjonen. Årsmeldingen skal legges fram og drøftes i personalet ved barne- og familietjenesten før den ferdigstilles.

Ansvarlig: enhetsleder.

Politisk behandling

Rådmannen er ansvarlig for at det finnes et forsvarlig system for vurdering og har ansvar for å se til at vurderingene er gjennomført og fulgt opp. Kommunalsjef har ansvar for å utarbeide et saksframlegg til politisk nivå ut fra en samlet vurdering av årsmeldingen. En vurdering av tjenestens rutiner og prosedyrer skal også inngå i saken. Det kan være naturlig å knytte dette til kommunens årsmelding.

Ansvarlig for politisk behandling: leder for hovedutvalg for oppvekst- og utdanning

Internkontroll/Avvikshåndtering

Ovennevnte system skal forankres i barne- og familietjenestens internkontrollsystem, og ligger som en samlet helhet i en perm. Internkontrollsystemet inneholder en avviksdel som benyttes. (Iverksettes våren 2008)

Ansvarlig: enhetsleder

OVERSIKT OVER VEDLEGG:

VEDLEGG 1: VERDIPLATTFORM

VEDLEGG 2: STYRINGSKORT FOR BARN- OG FAMILIEENHETEN

VEDLEGG 3: HANDLINGSPLAN FOR FOREBYGGENDE OG HELSEFREMMEDE ARBEID -PSYKISK HELSE I REGI AV BARN -OG FAMILIEENHETEN

VEDLEGG 4: HANDLINGSPLAN FOR BARNEVERNTJENESTEN

VEDLEGG 5: HANDLINGSPLAN FOR HELSESTASJONEN

VEDLEGG 6: HANDLINGSPLAN FOR UNGDOMSKLUBBEN

VEDLEGG 7: HANDLINGSPLAN FOR FOREBYGGENDE OG HELSEFREMMEDE ARBEID -PSYKISK HELSE I REGI AV GRUNNSKOLENE

VEDLEGG 8: HANDLINGSPLAN FOR FOREBYGGENDE OG HELSEFREMMEDE ARBEID -PSYKISK HELSE I REGI AV BARNEHAGENE

VEDLEGG 9: HANDLINGSPLAN FOR FOREBYGGENDE OG HELSEFREMMEDE ARBEID -PSYKISK HELSE I REGI AV KULTURSKOLEN

VEDLEGG 10: HANDLINGSPLAN FOR FOREBYGGENDE OG HELSEFREMMEDE ARBEID -PSYKISK HELSE I REGI AV BJUGN OG ØRLAND PPT

VEDLEGG 11: HANDLINGSPLAN FOR FOREBYGGENDE OG HELSEFREMMEDE ARBEID -PSYKISK HELSE I REGI AV FRIVILLIGHETSSENTRALEN

VEDLEGG 12: STRATEGISK KOMPETANSEPLAN

VEDLEGG 13: RUTINER FOR....

VEDLEGG 14: PROSEDYRE FOR....

VEDLEGG 15:

VEDLEGG MED RUTINER OG PROSEDYRER VIL VÆRE UNDER
UTARBEIDELSE I TIDEN FREMOVER.

DET SKAL UTARBEIDES EN DEL NYE RUTINER OG PROSEDYRER UNDER
PROSESSEN MED Å ETABLERE EN NY ENHET. EKSISTERENDE RUTINER
OG PROSEDYRER GJENNOMGÅS OG SAMLES I PLANEN FORTLØPENDE.

FØLGENDE DOKUMENTER LIGGER SOM VEDLEGG I JOURNALPOSTEN:

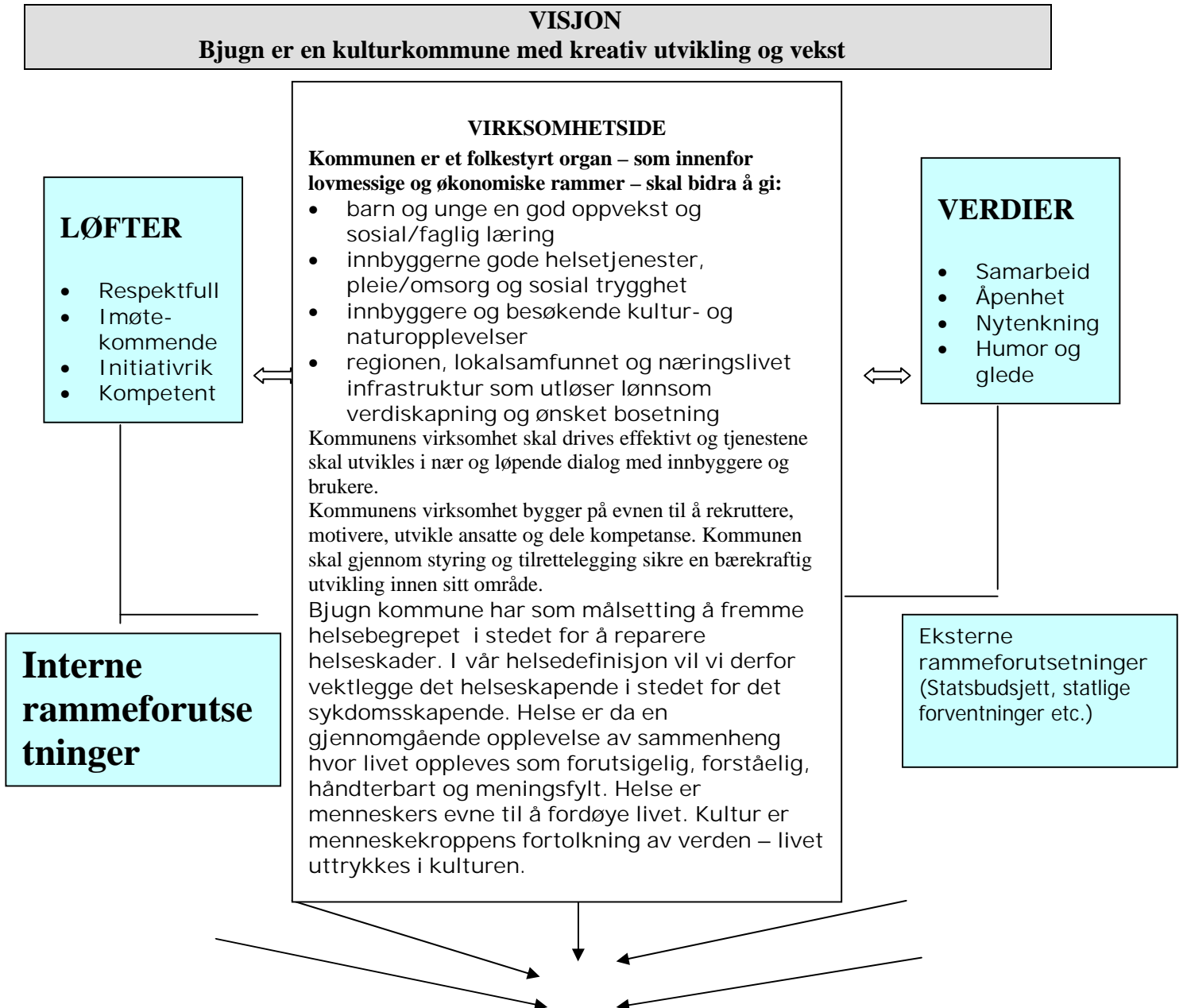
MANDAT FOR KOMMUNALT FOREBYGGENDE TEAM

MANDAT FOR FOREBYGGENDE TEAM I SKOLER OG BARNEHAGER.

Verdiplattform

Målsettinger i planperioden

Visjoner, verdiplattform og mål

Styringskort for Barne og familie-enheten Bjugn kommune 2008-2009

VISJON: UTVIKLING OG VEKST FOR ALLE I EN KREATIV KULTURKOMMUNE

HOVEDMÅL:

Barne- og familietjenesten i Bjugn kommune vil ha som overordnet mål å gi et helhetlig og koordinert tilbud til barn, unge og deres familier. Vi vil ha forebyggende og helsefremmende arbeid som hovedfokus, samt å sikre barn og unge gode og trygge oppvekstvilkår. Samtidig skal vi tilby tjenester som er tilpasset hver enkelt brukers behov. Vi vil i hovedsak jobbe primærforebyggende, og ha fokus på nettverksarbeid samt IP.

	SAMFUNN	TJENESTE	MEDARBEIDERE	ØKONOMI
Mål	Tjenesten imøtekommer de ulike brukergruppene, og sikrer at tjenesten har høy rettsikkerhet og god kvalitet slik at barn og foreldre får tilstrekkelig hjelp. Tjenesten bidrar til forebyggende og helsefremmende arbeid i kommunen, samt sørger for at vi yter rett hjelp til rett tid.	Sikrer og videreutvikler kvaliteten på tjenesten, herunder internkontrollsystem. Yter gode tjenester som er i samsvar med lovverk. Videreutvikler tilbud til barn og ungdom, samt har fortsatt fokus på forebyggende tiltak, samt folkehelsearbeid. Tjenesten utvikler kompetanse på tidlig intervensjon og nettverksarbeid.	Medarbeidere som trives og føler seg verdsatt. Medarbeidere som handler i samsvar med kommunens verdiplattform, og har fokus på et utvidet kulturbegrep Jf." Kultur gir helse". Medarbeidere som er opptatt av og kjent med HMS	Holder tildelte budsjett.
Suksess-kriterier	Tjenesten fremstår som en ressurs og samarbeidspartner i arbeidet for barn, unge og deres familier. Tjenesten samarbeider med andre enheter og forvaltningsnivå. Vi har fokus på ferdigheter og mestring	Vi har fokus på effektive rutiner, stor faglig bevissthet, refleksjon rundt egen praksis. Vi har et godt tverrfaglig samarbeid.	Gir medarbeiderne tillit og ansvar Gir stor grad av teamfølelse med informasjon og samarbeid. Bevissthet rundt arbeidsmiljø og avvikslogg	Handlingsfrihet innenfor budsjett Løpende budsjettoppfølging
Kvalitets-kriterier	Barn og familier får hjelp og bistand til å oppnå en tilfredsstillende livssituasjon. Vi har fornøyde brukere som føler seg ivaretatt.	Tjenestens arbeidsmetoder, hovedmål og ideologi er kjent for våre samarbeidspartnere. Setter i gang tiltak i henhold til brukerundersøkelse. Deltar på og videreutvikler tverrfaglig arbeid i kommunen. Fremstår som en helhetlig, godt samarbeidende enhet	Godt arbeidsmiljø og lojalitet. Godt humør. Kompetente medarbeidere. Stabilt personale Godt arbeidsmiljø og systematisk avviksbehandling	Månedlig regnskapsgjennomgang og tertialrapportering.

Vedlegg 3

Handlingsplan: Forebyggende og helsefremmende arbeid - psykisk helsearbeid i regi av barn- og familieenheten (Inkludert samordning av lokale kriminalitetsforebyggende tiltak SLT - arbeid)

Tiltak	Tiltaks- beskrivelse	Suksess-kriterier (Hva må til for å lykkes? Fokus på læring)	Kvalitets-kriterier (Kjennetegn på måloppnåelse. Fokus på vurdering)	Ansvar	Økonomi
Psykisk helse i barnehagen	Igangsetting og koordinering av arbeidet	Barnehagene engasjerer og forplikter seg i dette arbeidet. Engasjerte medarbeidere som ser viktigheten av tidlig intervensjon hos småbarn.. Deltakelse i barnehagens arbeide/ i forebyggende team.	Økt forståelse og kunnskap om barn og unges psykiske helse blant voksne og barn Aktive innspill i samarbeidsmøter og forebyggende team trivselsundersøkelse	Helsesøster og leder for barne-og familietjenesten i samarbeid med styrene.	
Psykisk helse i skolen	Igangsetting og koordinering av arbeidet	Skolene engasjerer og forplikter seg i dette arbeidet. Engasjerte medarbeidere som ser viktigheten av tidlig intervensjon hos småskole-elever. Deltakelse i skolens elevtjeneste, samt i forebyggende team.	Økt forståelse og kunnskap om barn og unges psykiske helse blant voksne og barn. Aktive innspill i elevtjeneste og forebyggende team. trivselsundersøkelse	Helsesøster og leder for barne-og familietjenesten i samarbeid med rektorene	
Kommunalt forebyggende team	Tverretattlig samarbeid. Samkjøring av tiltak for helhetlig tenking og helhetlig	Leder for Barne- og familietjenesten får kommunalt forebyggende team i drift igjen.	Forebyggende team hvor medlemmene har innsyn og kjennskap til hverandres arbeid, og kjenner til områder hvor samarbeid på tvers av	Leder for kommunalt forebyggende team	30 000,-

	sammensatt tilbud til brukerne.		etatene er nødvendig.		
Rus-forebyggende tiltak	Rusfrie arrangement for ungdommer 13-16 år	Barn og unge i aldersgruppen 13-16 år har et rusfritt alternativ på fritiden. Brukergruppens behov må kartlegges. Informasjon til brukergruppen om tiltakene.	Barn og unge føler at deres behov blir tatt på alvor. Barn, unge og foreldre vet og opplever at kommunen satser på rusfrie arrangement (brukerundersøkelse)	Samarbeid mellom Ungdomsrådet Kulturskolen Leder for barne- og familietjenesten	
Foreldrestøtten de tiltak / veiledning	Veiledning til foreldre enkeltvis, parvis og/eller i grupper.	Videreutvikling av kompetanse på familie- og nettverksarbeid.	Foreldres kunnskap og kompetanse om samspill, grensesetting osv. med barna er styrket. (brukerundersøkelse) (evaluering av veiledningen)	Barne og familietjenesten	
Webster Stratton Lærerprogrammet.	Kurs til ansatte i kommunen som jobber med barn i aldersgruppen 2-8 (10) år. Styrking av kompetanse på relasjonsbygging, sosial trening, atferdsendring, foreldresamarbeid..	Ansatte som jobber med målgruppa må tilbys kursing. Arbeidsplassene v/ leder må prioritere ansattes kursing	Ansatte som jobber med målgruppa har økt kompetanse på områdene nevnt foran. (evaluering av kursing) (tilbakemelding fra foreldre)	Webster-Stratton-gruppa	80 000,-

Kompetanseutvikling i skoler/barnehager	Øke kompetanse på kartlegging av psykiske, sosiale og læremessige vansker	Tilgang på gode kursmuligheter, samarbeid med R-BUP, "Alle har en psykisk helse", og andre statlige etater som driver kurs- og utdanningsvirksomhet.	Vi får en økt kompetanse på disse områdene, som vil bidra til tidligere intervensjoner og mindre negative ring-effekter av ulike vansker.	Leder for barne- og familietjenesten	
Aktiv sommerferie	Aktivitetstilbud til barn i sommerferien	Engasjerte medarbeidere som har kreative ideer og pågangsmot!	Barn har et alternativt aktivitetstilbud i sommerferien,	Barne- og familietjenesten / frivillighetssentralen/ barneverntjenesten	

Vedlegg 4

Handlingsplan: Barneverntjenesten

Tiltak	Tiltaks-beskrivelse	Suksess-kriterier (Hva må til for å lykkes? Fokus på læring)	Kvalitets-kriterier (Kjennetegn på måloppnåelse. Fokus på vurdering)	Ansvar	Økonomi
Forebyggende arbeid med barn/unge og deres familier	Lovpålagt ansvar for gjennomføring av samarbeid både på 1. og 2.linjenivå. Forebyggende team Ansvargrupper Samarbeidsmøter Kommunebesøk av Bufetat	Hensiktsmessige samarbeidsrutiner med den til enhver tid aktuelle samarbeidspart Utnytte mulighetene for samarbeid både inne det formelle og uformelle nettverk Økt brukermedvirkning Gi barn/unge større mulighet til å bli hørt	Når samarbeidet praktiseres ti brukerens beste og resulterer i ønsket måloppnåelse Økt oppfatning om barneverntjenesten som en hjelpeinstans	Barneverntjenesten har hovedansvar Alle samarbeidsparter har et medansvar	Holde tildelt budsjett. Være økonomisk bevisst uten at det går ut over kvaliteten på tiltaket
Råd og veiledning	Formell og uformell konsultasjon og informasjon om bistandstilbud	Barneverntjenestens kompetanse og innsikt i egen og andre etaters bistandstilbud	Brukers følelse av å bli sett og hørt Brukers kjennskap til hva hjelpeapparatet kan tilby	Alle ansatte i barneverntjenesten	
Prosjektet "Fattigdomsmidler"	Økonomisk bistand til barn og unge i økonomisk vanskeligstilte familier	Kunnskap om hvem som har behov for bistand	Tildelte prosjektmidler blir brukt i tråd med intensjonen	Barne- og likestills.dep. Sos.og helsedir. Barneverntjenesten	
Saksbehandling	Mottak av meldinger Vurdering og konklusjon Iverksettelse av undersøkelse Utarbeide undersøkelsesplan Innhente informasjon/få dokumenterte uttalelser Iverksettelse av tiltak Utarbeide vedtak og tiltaksplan	Samarbeidspartene kjenner til og innretter seg etter lovens krav om meldeplikt til barneverntjenesten Korrekte opplysninger fra samarbeidspartene i henhold til opplysningsplikten Samarbeidet med foreldre, barn/unge fungerer godt Barn og foreldre samarbeider	Barneverntjenesten mottar melding på et tidlig stadium Overholder lovpålagte tidsfrister på meldinger, undersøkelser og iverksetting av tiltak. Iverksette vedtak innen 6 uker Ivaretar rettssikkerhetskrav - legalitetsprinsipper - krav om likebehandling Ivareta FN's Barnekonvensjon:	Leder har hovedansvar, men alle ansatte i barneverntjenesten har et medansvar	

	Opplæring av tiltak Gjennomføre ansvarsgrupper Veilede oppdragstakere Gjennomføre evalueringsmøter	Tilstrekkelig og variert reportoar av kvalitetssikrede tiltak Samarbeid med Statens barnevern (Bufetat)	- barnets beste - barns rett til å bli hørt - prinsippet om ikke- diskriminering - barns rett til optimal utvikling		
Fosterheimsarbeid	Rekruttering og oppfølging av fosterhjemmene og tilsynsførerne Godkjenning av fosterhjem	Gjennomføre lovpålagte og nødvendige oppfølgingsbesøk og tilsynsbesøk i fosterhjemmene	Lovkrav om oppfølging og tilsyn blir etterfulgt	Leder barnevern har hovedansvar, men alle ansatte i barneverntjenesten har et medansvar	
Kompetanseutvikl.	Opplæring og veiledning for å øke og vedlikeholde kompetanse og faglig utvikling	Arbeidssituasjonen er tilrettelagt slik at kompetanseutvikling kan gjennomføres	Kompetanseheving og faglig høyt nivå	leder	

Vedlegg 5

Handlingsplan: Helsestasjonen

Tiltak	Tiltaks- beskrivelse	Suksess-kriterier (Hva må til for å lykkes? Fokus på læring)	Kvalitets-kriterier (Kjennetegn på måloppnåelse. Fokus på vurdering)	Ansvar	Økonomi
Helsestasjons- programmet	- helse- undersøkelse 0-6 år - vaksinasjon iht barnevaksinasjons- programmet - helseopplysning - jfr. andre tiltak	- Samarbeid med foreldre, lege, fysioterapeut, PPT, 2.linjetjeneste, skole, barnehager, barnevern m.m - At helsestasjonen oppleves som et lavterskeltilbud, og at vi	Barnas helse blir kontinuerlig fulgt opp. Evt. avvik oppdages raskt, og barna får evt. annen nødvendig hjelp Brukerundersøkelse.	Alle ansatte på helsestasjonen.	

		har 100% oppslutning.			
Skolehelse-tjenesten	- helseundersøkelse 6-20 år - vaksinasjon iht barnevaksinasjonsprogrammet - samtalegrupper - individuelle samtaler	- Samarbeid med foreldre, lege, fysioterapeut, PPT, 2.linjetjeneste, skole, barnevern m.m..	Barnas helse blir kontinuerlig fulgt opp. Evt. avvik oppdages raskt, og barna får evt. annen nødvendig hjelp. Brukerundersøkelse.	Helsesøster	
Målrettet helseundersøkelse, jfr helsestasjonsprogrammet.	-Somatiske helseundersøkelser herunder lengde, vekt, hodeomkrets, syn og hørsel.	- At helsestasjonen oppleves som et lavterskeltilbud, og at vi har 100% oppslutning.	Barnas helse blir kontinuerlig fulgt opp. Evt. avvik oppdages raskt, og barna får evt. annen nødvendig hjelp. Brukerundersøkelse.	Helsesøster og lege	
Helsestasjon for ungdom (HSU)	Lavterskeltilbud hvor ungdom kan få råd og veiledning, både om helse, psykisk helse, sosiale tema o.a. som opptar ungdom. De gis mulighet til å møte både lege og helsesøster. Åpent 2 timer pr. uke Prevensjonsveiledning	Man må ha egnede lokaler, godt samarbeid med lege. God informasjon om tiltaket til ungdommene. (Egen folder deles ut til alle elever på ungdomsskole og vgs hver høst).	HSU blir benyttet, og ungdom synes det er lett å ta kontakt. Brukerundersøkelse.	Helsesøster/ lege	
Kartlegging av språkferdigheter	Sats Språk 4	- kartleggingsverktøy - kompetanse - rutiner for henvisning	Manglende spåkutvikling oppdages tidlig.	Helsesøster i samarbeid med PPT	
Svangerskapsomsorg	- svangerskapskontroller	- samarbeid med jordmor.	Bjugninger som venter barn kommer til	Jordmor-interkommunal	

	- svangerskapskurs fra 01.01.08.	- egnede lokaler - informasjon om tilbudet	svangerskapskontroller ved Bjugn Helsestasjon.	tjeneste med Ørland.	
Psykisk helse i skole - barnehage	Igangsetting og koordinering av arbeidet	Skolene/ barnehagene engasjerer og forplikter seg i dette arbeidet. Engasjerte medarbeidere som ser viktigheten av tidlig intervensjon hos småskole-elever/ småbarn.. Deltakelse i skolens elevtjenvtjeneste, samt i forebyggende team. og andre samarbeidsfora.	Barna kjenner til hjelpeapparatet de kan benytte seg av. Ansatte i skolen/barnehagen kjenner hjelpeapparatet. Økt forståelse og kunnskap om barn og unges psykiske helse blant voksne og barn. trivselsundersøkelse	Helsesøster og leder for barne- og familietjenesten i samarbeid med rektorene	
Tilbud om barselgrupper og/eller individuell konsultasjon	Brukere treffes på helsestasjonen en gang pr mnd. Det første halvåret etter fødsel, en gang hver 2. mnd det neste halvåret. Hensikten er å bygge sosialt nettverk, samt at helsestasjonen får mulighet til å kartlegge barnet i samspill med mor og andre.	At tilbudet blir benyttet av brukerne, og at brukerne trives og vil komme tilbake.	Det etableres god kontakt mellom brukere og helsestasjonen. Brukerundersøkelse.	Alle på helsestasjonen	
Undervisning i	Undervisningsoppl	Helsesøster må få	Skole og barnehage drar	Alle på	

skolen, og opplysning i barnehagen	egg i skole som dreier seg om helse, trivsel og psykososialt miljø. Folkehelseopplysning i barnehagene, med fokus på bl.a. mat, helse og trivsel.	innpass på disse arenaer. Godt samarbeid mellom enhetene.	nytte av helsestasjonens kompetanse.	helsestasjonen	
Utleie av diverse utstyr	Utleie av: Bilstoler, sikkerhetsnett, brystpumpe, bæremeis, dåpskjoler m.m.	Tilbudet må være kjent for brukerne. Gode rutiner for utlån og innlevering.	Brukerundersøkelse,	Alle på helsestasjonen	

Vedlegg 6

Handlingsplan: Ungdomsklubben

Tiltak	Tiltaks-beskrivelse	Suksess-kriterier (Hva må til for å lykkes? Fokus på læring)	Kvalitets-kriterier (Kjennetegn på måloppnåelse. Fokus på vurdering)	Ansvar	Økonomi
Gratis ungdomsklubb	Åpent en kveld pr uke. Tradisjonelle ungdomsklubb-aktiviteter. Lavterskeltilbud!	Innsatsvilje og engasjement fra ungdommene og ungdomsleder.	Ungdomsklubben blir brukt. Stabilt besøkt.	Ungdomsleder sammen m klubbens hovedutvalg.	Går av budsjett, tilskudd og egenfinansiering.
Mini-klubb	6-12 år. En gang pr mnd. Klubbaktiviteter, grøtkeveld m.m.	Innsatsvilje og engasjement fra ungdommene og ungdomsleder. Info ut til barna.	At de yngste har et ungdomsklubb- tilbud. At klubben blir besøkt.	Ungdomsleder sammen med klubbens hovedutvalg.	
Rus-forebyggende	16.-mai- arrangement. Aktiviteter opp mot	Informasjon ut til ungdommene om arrangementene.	At ungdommene bruker tiltakene.	Ungdomsleder sammen med	Går av budsjett, tilskudd og

tiltak / rusfrie arrangement	skoleavslutninger. Videonatt på fredagskvelder. Turer, f.eks til Haugsdalen.	Godt samarbeid med aktuelle aktører.	Brukerundersøkelse.	klubbens hovedutvalg.	egenfinansiering.
UKM (ungdommens kulturmønstring)	Arrangerer UKM. (lokal,- fylkesmønstring.)	Godt samarbeid med aktuelle aktører. Innsatsvilje og engasjement fra ungdommene og ungdomsleder. Informasjon ut til alle barn og unge i Bjugn.	Arrangementet fungerer, og det er bred deltakelse. God omtale!	Kulturetaten sammen med ungdomsklubben.	
Dansekveld	Linedance hver mandag, for alle.	At folk kommer! Info ut til befolkningen	At folk kommer!	Andre aktører	
Deltakelse på kulturarrangement	Ungdommene deltar på arrangement bl.a. i regi av kulturetaten.	Godt samarbeid med berørte aktører.	Ungdommene får gode opplevelser, og opplever mestring på andre arenaer.	Kulturetaten	
"SFO for barn og ungdom" (ønsket oppstart 2008)	Åpen ungdomsklubb på ettermiddagen. (10-16 år). Mulighet til å kjøpe mat, lekselesing osv.	Bemanning som kan jobbe på det aktuelle tidspunkt. Trådløst internett - bærbare PCer.	Kommunens tilbud til barn og unge styrkes.	Ungdomsleder, enhetsleder barn- og familie og andre.	

Vedlegg 7

Handlingsplan: Forebyggende og helsefremmende tiltak i grunnskoler

(Inkludert psykisk helsearbeid i grunnskolen)

Tiltak	Tiltaksbeskrivelse	Suksess-kriterier (Hva må til for å lykkes? Fokus på læring)	Kvalitets-kriterier (Kjennetegn på måloppnåelse. Fokus på vurdering)	Ansvar	Økonomi
Handlingsplan mot mobbing og antisosial atferd	a) gjennomføring av mobbeundersøkelser b) klassemøter for	a) gjennomføres i april/mai hvert år	a) Tiltaksrapport presenteres på skolenivå, i oppstarten av nytt skoleår b) Referat fra	a) rektor og nøkkelpersoner (evt. skolens styringsgruppe)	

	<p>elevene gjennomføres</p> <p>c)rutiner for oppfølgingen av antisosial atferd og mobbing følges</p> <p>d)oppfølging og videreutvikling av Olweusprogrammet</p>	<p>b)I tråd med oppsatt plan</p> <p>c)skolene tar i bruk utarbeidet sanksjonsrekke</p> <p>d)nyansatte må skoleres i programmet. Evaluering må foregå fortløpende i faste møter i personalgruppa.</p>	<p>gjennomførte møter. Arkiveres i egen perm</p> <p>c)forutsigbarhet og likeverdig behandling av mobbing og elevatferd</p> <p>d) alle skolens ansatte kjenner til og tar i bruk programmet, gode rollemodeller</p>	<p>b)kontaktlærer</p> <p>c)alle ansatte</p> <p>d)alle ansatte, men spesielt rektor og nøkkelpersoner</p>	<p>d)vikarutgift er når nyansatte skal kurses</p>
Webster Stratton Lærerprogrammet.		<p>Alle ansatte 1. -4. trinn tilbys kursing, og at verktøyet tas i bruk. Rektor støtter opp om arbeidet.</p>	<p>Ansatte som jobber med målgruppa har økt kompetanse</p>	<p>Rektor</p>	<p>Vikarutgifter</p>
Bruk av alternative læringsarena	<p>Mulighet for læring og mestring på en skolearena med praktisk læring for grunnskole-elever.</p>	<p>Skole og foreldre må samarbeide for å få en felles forståelse av hva barnet trenger. Skolen må være tydelig på hva en alternativ læringsarena er, og hvilke mål eleven vil kunne nå.</p>	<p>Vi gir elevene økt mulighet til mestring og trivsel.</p> <p>Elevundersøkelse, spørreundersøkelse Olweus</p>	<p>Rektor sammen med elevtjeneste/samarbeidspartnere.</p>	
Ulike tiltak i skolens regi, eks. "Stopp-ikke mobb", skolelunsj, kulturskole-	<p>Aktiviteter hvor voksne og elever treffer hverandre på andre måter enn klasseroms-situasjon.</p>	<p>Jevnlig og godt samarbeid med foreldre, foresatte, frivillig sektor, kulturskole.</p>	<p>Vi gir elevene økt mulighet til mestring og trivsel.</p> <p>Elevundersøkelse, spørreundersøkelse</p>	<p>Rektor i samarbeid med ansatte</p>	

undervisning i skoletida, uteskole	Aktiviteter som fremmer mestring og gir inspirasjon!		Olweus		
Tverrfaglig samarbeid /Elevtjeneste	Skolens "interne hjelpeorgan" bestående av spes.ped.-ansvarlig, administrasjon, PPT , barnehage, barnevern og andre.	Gode rutiner for arbeidet. Tilgjengeligheten må være stor! Gi god informasjon til ansatte, foreldre og elever om tjenesten/ samarbeidet. Samarbeidspartnere må oppleves tilgjengelige.	Lærere kjenner til skolens samarbeidspartnere, og kjenner til disse tilgjengelighet. Helhetlig tenkning rundt elever gjenspeiles i IOP (IP) til de som har dette.	Rektor	
Forebyggende team	Tverrfaglig arbeid med hovedvekt på forebyggig	Kommer frem til konkrete tiltak både universelle og individuelle. Grunnleggende samarbeid mellom rektor og styrer i planleggingsarbeidet.	Tydlig arbeidsfordeling. Man kan vise til konkrete tiltak, både universelle og individuelle.	Rektor/styrer	
Leksehjelp	Elever får hjelp til lekser etter skoletid.	Skolen må kunne legge til rette for bruk av lokaler. Skyss heim for elever fra utkantene må ordnes. Økonomi må være prioritert.	Mindre konflikter rundt hjemmearbeid som ikke er gjort, både på skole- og hjemmearena. Økt mestringsfølelse for elevene.	Rektor sammen med leder for barne- og familietjenesten og andre samarbeidspartnere	

Vedlegg 8

Handlingsplan: Forebyggende og helsefremmende tiltak i barnehagene

(Inkludert psykisk helsearbeid i barnehagene)

Tiltak	Tiltaks- beskrivelse	Suksess-kriterier (Hva må til for å lykkes? Fokus på læring)	Kvalitets-kriterier (Kjennetegn på måloppnåelse. Fokus på vurdering)	Ansvar	Økonomi
Daglig kontakt med foreldrene	Barnehagens ansatte etterstreber daglig kontakt med foreldrene, der det er rom for å samtale om barnet på en uformell og åpen	Forståelse for viktigheten av denne daglige kontakten mellom foreldre/foresatte og de voksne som har ansvar for barna i tidsrommet barna er i barnehagen.	Foreldre som opplever at barnehagens ansatte er genuint interessert i barna deres. Ansatte som opplever nytten av daglig kontakt. Fornøyde brukere. Brukerundersøkelse.	Styrer i barnehagen, og alle ansatte.	

	måte.				
Friluftsgruppe	Bruk av, og glede av naturen. Fysisk aktivitet, læring, og fokus på miljøvern.	Engasjerte og turglade ansatte. Tilgjengelig og tilfredsstillende utstyr (herunder bekledning o.l.)	Glade barn på tur! Barn som kan å gå på tur. Brukerundersøkelse.	Pedagogisk leder	
Samarbeidsmøt er mellom skole og barnehage.	Møtepunkter hvor man planlegger innhold i forebyggende team, førskoledager m.m	Rom og tid!	Felles tiltak blir bedre planlagt. Brukerundersøkelse.	Styrer og rektor	
Kosthold	Barnehagene har økt sitt fokus på riktig kosthold, og har dette som et gjennomgående tema, både på foreldremøter og i matsituasjoner sammen med barna.	Kunnskap om riktig og sunt kosthold, samarbeid med helsesøster om temaet.	Barn og foreldre får opplysning om sunt og riktig kosthold. Mindre kaker, mye mer frukt!	Alle ansatte, samarbeid med helsesøster.	
Manifest mot mobbing	Bevisstgjøring av ansatte rundt mobbe-problematikk. Ansatte som er gode rollemodeller.	Forankres i ledelsen. Det må settes av rom og tid for anti-mobbe-arbeid. Etterleve innholdet i brosjyren "Manifest mot mobbing"	Kompetent personale som er gode rollemodeller. Brukerundersøkelse.	Styrer, samt alle ansatte.	
Forebyggende team	Tverrfaglig arbeid med	Kommer frem til konkrete tiltak både universelle og	Tydlig arbeidsfordeling. Man kan vise til konkrete		

	hovedvekt på forebyggig	individuelle. Grunnleggende samarbeid	tiltak, både universelle og individuelle.		
Foreldresamarbeid	Planlagte samtaler med foreldre. Bidra til å støtte foreldrerollen.	Barnehagens ansatte får styrket sin kompetanse på foreldrestøttende arbeid, evt. innføre bruk av Webster-Stratton foreldreprogrammet.	Foreldre får bedre kompetanse på å håndtere barn med atferdsproblemer. De ansatte i barnehagen får økt kompetanse.	Styrer, samarbeid med barne- og familietjenesten.	

Vedlegg 9

Handlingsplan: Forebyggende og helsefremmende tiltak i kulturskolen

(Inkludert psykisk helsearbeid i kulturskolen)

Tiltak	Tiltaks-beskrivelse	Suksess-kriterier (Hva må til for å lykkes? Fokus på læring)	Kvalitets-kriterier (Kjennetegn på måloppnåelse. Fokus på vurdering)	Ansvar	Økonomi
Rus-forebyggende tiltak / andre aktiviteter	Rusfrie arrangement for ungdommer 13-16 år (buss til Lerkendal, konsert m.m), Olabil-løp.	Barn og unge (i aldersgruppen 13-16 år) har et rusfritt alternativ på fritiden. Brukergruppens behov må kartlegges. Informasjon til brukergruppen om tiltakene. Informasjon ut til befolkningen om ulike arrangement.	Barn og unge føler at deres behov blir tatt på alvor. Barn, unge og foreldre vet og opplever at kommunen satser på rusfrie arrangement. Oppslutning om arrangement som f.eks. Olabil-løp. (brukerundersøkelse)	Ungdomsrådet, Kulturskolen, barne- og familietjenesten	

Samspill-uker	Elevene ved kulturskolen får spille sammen på tvers av gren, og målet med samspillet er gjerne en forestilling el.l.	Elevene på settes i grupper etter mestringsnivå, valg av samspill-melodier må velges med tanke på mestring til elevene.	Elevene opplever mestring og trivsel. Elevene deltar på fremføringer i regi av kulturskolen.	Rektor, alle ansatte	
Fleksibilitet!	Kulturskolen gjør kontinuerlig behovsvurdering er. Tilbudet kan tilrettelegges på ulike måter, f.eks. bytte av aktivitet eller opptak utenom søknadsfrister o.l.	Innspill fra brukere og samarbeidspartnere, slik at de som avdekker et behov gir informasjon til kulturskolen.	Gir mulighet til deltakelse på kulturskolen for brukere med endret behov, spesielle behov og/eller spesielle ønsker.	Rektor sammen med samarbeidspartnere.	
Den kulturelle skolesekken	Konserter, dans, rockeband. Tilbud til skolene, forestillinger i skoletiden.	Planlegging. Fantasi! (hva skal den kulturelle skolesekken inneholde!)	Barna møter opp, flere tør å fremføre. Bedre kunnskap om kultur.	Rektor kulturskolen, med samarbeidspartnere.	

Vedlegg 10

Handlingsplan: Forebyggende og helsefremmende tiltak for barn og unge i regi av Bjugn og Ørland PPT

(Inkludert psykisk helsearbeid i regi av Bjugn og Ørland PPT)

Bjugn og Ørland PPT har som mål å delta som en aktiv samarbeids- og samhandlingspartner med kommunens øvrige hjelpetjenester i forhold til barn og unge. PP-tjenestens rolle er definert i opplæringslova. Flere tiltak er knyttet til utvikling av et positivt og helsefremmende læringsmiljø i skolen og barnehagen, samt å intervensjon indirekte eller direkte der vansker er i ferd med å utvikle seg eller har utviklet seg. Tiltak kan være konsultasjon og veiledning i forhold til barnas nærpersoner, foresatte og profesjonelt personale.

Tiltak	Tiltaks- beskrivelse	Suksess-kriterier (hva må til for å lykkes? Fokus på læring)	Kvalitets-kriterier (Kjennetegn på måloppnåelse, fokus på vurdering)	Ansvar	Økonomi
Bjugn og Ørland PPT har i oppgave og initiere, implementere og være aktiv i driftning av Olweus-programmet mot mobbing og anti-sosial atferd	Olweusprogrammet mot mobbing og antisosial atferd er innført i skolene.	Alle skolene i Bjugn innfører og arbeider etter prosedyrene i programmet	Antall elever som er utsatt for mobbing over tid er 0	Leder PPT, samt Olweus-koordinator	Bjugn og Ørland PPT benytter ca 80 % stilling til dette arbeidet på Fosen
Veiledning og konsultasjon til skolens og barnehagens personale.	Veiledning i forhold til tiltak som gjelder enkeltelever eller	PPT må få melding fra skoler og barnehager når det er behov for veiledning.	Ansatte i skoler/barnehager får økt kompetanse på å takle utfordringer i egen	Alle ansatte	

	grupper av barn	Godt samarbeid mellom enhetene.	barnegruppe/ hos enkeltelever.		
Arbeide med klassemiljø og klasseledelse	Veiledning til lærere, enkeltvis eller i grupper/ plenum. Arbeide direkte inne i klasser/grupper	Intervenering fører til bedre klassemiljø og bedre klasseledelse	Elever og lærere opplever bedre klassemiljø, og lærere er tryggere i rollen som klasseleder. Trivselsundersøkelser.	Alle ansatte	
Foreldreveiledning	Veiledning rettet direkte mot foreldre.	PPT får kjennskap til foreldrenes utfordringer. Foreldre har kjennskap til tilbudet hos PPT.	Foreldre opplever styrking av foreldrerollen, og får avhjulpet problemstillinger.	Alle ansatte	
Individuell oppfølging av barn og unge med psykiske vansker	Barn og unge får tilbud om individuelle samtaler med psykolog.	Brukerne må ha kjennskap til tilbudet. Tilbudet må oppleves tilgjengelig. PPT arbeider for innarbeide gode rutiner for saksbehandling. Følge saksbehandlingsrutiner i kvalitetssikringspermen.	Barn og unge får rask og riktig hjelp til å bearbeide/ takle psykiske vansker.	Psykolog v. PPT	
Utredning, Vurdering og Sakkyndighetsarbeid, samt vurdere viderehenvisninger til psykisk helsevern	PPT fungerer som sakkyndig instans.	Godt samarbeid med andre enheter. Oppmeldinger til PPT slik at det er kjennskap til problematikk.	Barn og unge får rask og riktig hjelp.		
Personale fra PPT deltar i kompetanseutvikling/kurs for lærere i Webster Stratton	Webster-Stratton lærerprogrammet skal øke ansattes kompetanse på hvordan jobbe med å fremme sosial og emosjonell kompetanse hos barn.	Alle ansatte i Bjugn kommune som arbeider med barn i alderen 2-10 år får opplæring.	Økt kompetanse hos den aktuelle ansattegruppen. Økt opplevelse av mestring.	Spesialpedagog PPT i samarbeid med leder.	

Vedlegg 11

Handlingsplan: Forebyggende og helsefremmende tiltak for barn og unge i frivillige/frivillighetssentralen

(Inkludert psykisk helsearbeid i regi frivillige/frivillighetssentralen)

Tiltak	Tiltaks- beskrivelse	Suksess-kriterier (Hva må til for å lykkes? Fokus på læring)	Kvalitets-kriterier (Kjennetegn på måloppnåelse. Fokus på vurdering)	Ansvar	Økonomi
Aktiv sommerferie	Aktivitetstilbud til barn i sommerferien	Engasjerte medarbeidere som har kreative ideer og pågangsmot!	Barn har et alternativt aktivitetstilbud i sommerferien,	Barne- og familietjenesten / frivillighetssentr alen/ barneverntjenest en	
Natteravner (planlegges igangsatt 2008)	Voksne over 18 år som patroljerer i området kveld og natt. De voksne er samtalepartnere, ikke vakter eller politi!	For å få i gang dette tiltaket må det ut informasjon til kommunens innbyggere. Vi må ha nok frivillige voksne som vil stille opp. Opplæring til de som skal delta.	Økt trygghet. Brukerundersøkelse.	Frivillighetssentr alen / Natteravnene.	
Aktiv	Aktivitetstilbud	Engasjerte medarbeidere	Barn har mulighet til	Frivillighetssentr	

vinterferie.	til barn i vinterferien. Motto: Lære ved å gjøre!"	som har kreative ideer og pågangsmot!	annen aktivitet i vinterferien.	alen	
Besteforeldre-treff 2 ganger pr. år	Besteforeldre og barnebarn kan gjøre noe sammen. Mølnargården som base for aktiviteter. Nettverksbygging. Også for de uten barnebarn, og barn uten besteforeldre: mulighet for nye kontakter som etableres.	Godt samarbeid med andre lag og foreninger. Annonsering.	Det kommer folk, og ryktet sprer seg, noe som fører til økning i oppslutning.	Frivillighetssentra alen	

Vedlegg 12

 Bjugn kommune	STRATEGISK PLAN FOR KOMPETANSEUTVIKLING Strategisk nivå			Skjema B 1
Satsingsområder:				Dato:
				Ansvar:
Lærings- utv.tiltak	Suksesskriterier (Hva må til for å lykkes? Fokus på læring)	Kvalitetskriterier (Kjennetegn på måloppnåelse. Fokus på vurdering)	Målgruppe	Læringsform

Bjugn
kommune

STRATEGISK PLAN FOR KOMPETANSEUTVIKLING

Strategisk nivå

Skjema B 1

Satsingsområder:

Dato:

Ansvar:

Lærings- utv.tiltak	Suksesskriterier (Hva må til for å lykkes? Fokus på læring)	Kvalitetskriterier (Kjennetegn på måloppnåelse. Fokus på vurdering)	Målgruppe	Læringsform

